

Jugoslovani v drugih državah.

Izven naše države biva razmeroma zelo veliko število Jugoslovanov.

Koliko v Italiji?

Največ jih je ostalo pod Italijo. Na Notranjskem biva 56.000 Slovencev, na Goriškem 154.530, v Trstu 56.908 (torej največje slovensko mesto!), v Trbižu in ostali italijanski Koroški 3379, v Istri 55.407, v Beneški Sloveniji biva glasom italijanskega štetja iz leta 1910 še 52.000 Slovencev. Slovencev je torej v Italiji okrog 378 tisoč, Srbohrvatov pa je 146.000. Ako prištejemo še one na Reki in kolonijo v Abruzzih, je v Italiji 554.000 Jugoslovanov.

Koliko v Avstriji?

Po onem potvorjenem glasovanju dne 10. oktobra 1920 je velik del slovenskega Korotana pripadel Avstriji. Tako je na Koroškem vsaj 100 tisoč Slovencev ostalo. K tem bi se morali prišteti tudi posamezne družine na ostali avstrijsko-jugoslovanski meji in našo slovensko kolonijo v Grazu. Tudi na Dunaju biva še lepo število Slovencev. — Odkar je po prevratu bila priklopljena Avstriji Gradišćanska pokrajina, — Burgenland — živijo v Avstriji tudi Hrvati. Teh hrvaških družin je okrog 70 vasi in nad 70.000 duš. Njihovo število pa se vedno bolj manjša. Hrvatje se ne brigajo za ta svoj narodni otok v Avstriji.

Koliko v Madžarski?

Slovencev ni ostalo skoro nič pod Madžari. Pač pa Srbov in Hrvatov, ki so naseljeni ob Donavi, dalje v Baji, madžarski Baranji, jako močne so hrvaške postojanke na levem bregu Drave do Medžimurja. Na podlagi ljudskega štetja leta 1920 je bilo 6087 Slovencev, 74.300 pa ostalih Jugoslovanov na Madžarskem.

Koliko v drugih sosednih državah?

Pod grško oblastjo je okrog 294 tisoč Makedoncev, ki se priznavajo za jugoslovanske Makedonce. — V Albaniji je okrog 30.000 Srbov. — V Rumuniji je okrog 52.600 Jugoslovanov.

Jugoslovani v Ameriki.

Po podatkih jugoslovanskih izseljeniških uradov znaša število Slovencev v Severni Ameriki (v Združenih državah) do 195.000 duš. — Srbov je bilo že pred vojno do 200.000 in Hrvatov do 500.000 duš. Po uradnih podatkih po vojni (ki pa niso točni, ker so se mnogi naši vpisali za Amerikance, a so ostali Jugoslovani) bi bilo v Združenih državah Severne Amerike le 350.000 Hrvatov in le 90 tisoč Srbov. — V Južni Ameriki je naseljevanje Jugoslovanov manjše. Slovencev pred vojno skoro ni bilo. Po vojni pa se izseljujejo tja, ker je Severna Amerika zaprta. Posebno iz Goriške se selijo v Južno Ameriko. Vseh Jugoslovanov bo tam do 40.000.

Širom po svetu.

Na Westfalskem imamo Slovenci še do 40.000 svojih rojakov. — Posebna kolonija je tudi v Egiptu, kjer jih je do 3000 skup. — Zadnji čas so se izseljevali tudi na Francosko, kjer so kot drvarji bili zaposleni. Najdeš pa Slovence povsod po svetu, četudi smo majhen narod.

Skupen pregled.

V nam sosednih državah prebiva torej okrog 1.223.000 Jugoslovanov, v ostalih bolj oddaljenih državah pa okrog 763.000. Skupno biva izven Jugoslavije 1.986.000 Jugoslovanov, in med temi 710.000 Slovencev. Slovencev se nahaja v drugih državah nad 41%, skoroda polovico. Zato je narodno-obrambno delo — največje delo Slovencev, da ohranijo svojo narodno eksistenco!

Iz knjige tujcev. Nekdo je zapisal v knjigo tujcev: »Jaz ljubim pri vsaki stvari jedro!« — Drug pa je zapisal pod te besede: »S teboj bi bilo dobro črešnje zobati!«

Dobro te poznal. »Ti, Urška, zakaj pa si svoji gospodinji odpovedala službo?« — »Veš, taka gospoda, ki tako služkinjo, kakor sem jaz, tako dolgo obdrži, ne more biti kaj posebnega!«

Debela glava. Gospa (služkinji): »Kako se predrznete, poskušati moj klobuk!« — Služkinja: »Hotela sem se le prepričati, če imam tudi jaz tako debelo glavo kakor vi!«

Nasvet. Gospod (beraču, ki ga prosi za dar): »Obžalujem, da vam ne morem nič dati.« — Berač: »No, tedaj pa le kar z menoj, bom imel vsaj tovariša!«

V gostilni, ali kako hitro čas mine. Gospod: »Ali ste vi ona mlada dama, pri kateri sem pred davnim časom naročil zrezek?« — Natakariča: »Da, gospod!« — Gost: »No, pa še vedno dobro izgledate. Kako se godi vašim vnukom?«

Odklonila je. On: »Jaz vas rotim, gospodična, naklonite mi svojo ljubezen in bodite moja, saj ste vendar vi moje vse na svetu.« — Ona: »Kaj pa mislite, gospod, s tako malo vrednostjo pač ne moreva živeti.«

Darilo za rojstni dan. Čevljarški vajenec: »Gospod mojster, baš danes sem dovršil 16. leto.« — Mojster: »A tako! No, pa smeš za svoj rojstni dan potegniti enkrat dim iz moje pipe!«

Dvomljiv zajutrak. Gost: »Dovolite, gospa, je-li bila to kava ali čaj, kar ste mi danes zjutraj prinesli?« — Gostilničarka: »Glejte no, ali tega niste mogli razločiti?!« — Gost: »Poslušajte, gospa! Če je bila to kava, prinesite drugič čaj, če je pa bil čaj, bi prosil za prihodnje za kavo.«

v Štralek ter šel takoj h gospodu, da pove, kar se je ravnokar zgodilo.

Štefan Nürnbergger, ki je prišel iz sobe ter hotel pogledati, kaj delajo posli, je prvotno nemo gledal fanta, ki je od strahu še ves trepetal, potem pa se je vsedel od trenutne slabosti na stol. Šele po daljšem času je mogel spregovoriti ter vprašati fanta, če more povedati, ali je spoznal roparje.

»Zdi se mi,« pravi pastir, »da je bil med temi možmi birič iz Hrastovca, imel je sabljo ob strani, kakor sem ga videl že večkrat, ko sem pasel živino in je šel po poti v Šent Rupert.«

»Tedaj iz Hrastovca so bili poslani hlapci,« vzdihne oče bolestno, »misliti si morem, zakaj je to storila graščakinja, kajti le ona ima pri tem svoje prste vmes, in mogoče tudi Trenak, kate-rega je moja Agata odklonila, kakor mi je pravila takoj tisti dan. Tako se tedaj hoče znebiti graščakinja svoje sinahe — a tako gladko ne gre, takoj grem v Hrastovec in zahtevam svojo hčer, ki ni ničesar zakrivila.«

A že priletnega moža je obšla vsled te pretresljive novice slabost, namesto da bi se dvignil, se je opotekel ter padel po tleh, kjer je obležal nezavesten.

Prišli so posli, ki so spravili težko bolnega gospoda v postelj. V gradu je nastala velika žalost, kajti kmalu so zvedeli vsi, kaj se je pripetilo Agati, katero so imeli vsi tako radi. —

Tisto noč po obisku Agate v njeni celici oskrbnik Trenak ni našel miru. Že dosti je imel opravka z zločinci in marsikatero kruto sodbo je že izrekel. A to je bil njegov poklic in stvar mu ni šla dalje k srcu.

A sedaj je bilo drugače. Agato je ljubil z vso vneto, jo tudi zasnubil, a bil zavržen. Vnela se mu je v srcu strast po osveti, to tem bolj, ker si je osvojil mladi graščak njeno srce in se je z njim tudi poročila, ne da bi mogel to zabraniti.

Omamljen od hipne strasti je ravnal in dosegel, da je bila Agata privedena v zapor kot čarodejka.

Videl jo je v vsej njeni bolesti, obupanosti. Vzplamtelo je prejšnje nagnjenje do nje, stopil je pred njo ter ji ponudil rešitev, če se mu zaupa. A ljubezen do mladega graščaka je prevladala tudi sedaj v njenem srcu, zavrgla je njegovo pomoč.

A ravno ta vztrajnost je napravila nanj močen vtis. Vzbudilo se mu je sočustvo v srcu, ki prej ni poznalo tega čuta.

„Smeh in jok — naših otrok“

Berite knjigo „Iz otroških ust“ I. del Din 8'50, II. del Din 16' — Kupite jo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru